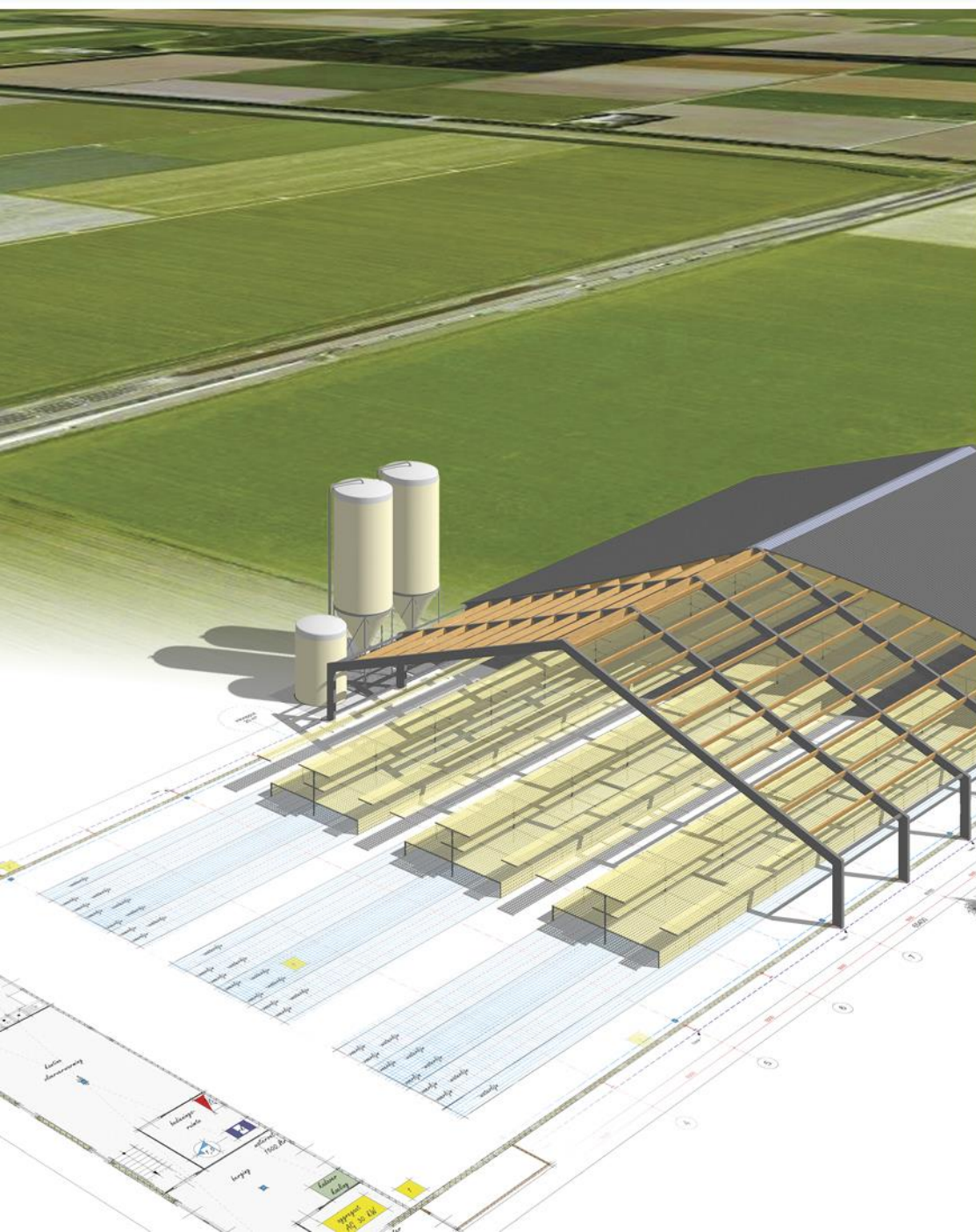

Locatieonderzoek

Plaatsing
mestbassin
Hoofdweg West 6

Locatieonderzoek

Plaatsing mestbassin Hoofdweg West 6

Aanvrager
Melkveebedrijf de Waarhoek
Hoofdweg West 6
9944 EB Nieuwolda

Agra-Matic B.V.
Bart Dijkgraaf
Postbus 396
6710 BJ Ede

Datum: 26 april 2017
Status: Definitief

INHOUD

1	Inleiding	1
2	Bedrijfsopzet	3
3	Ruimtelijke situatie	5
3.1	Bestemmingsplanregels bouwvlak	5
3.2	Bestemmingsplanregels buiten bouwvlak	9
4	Bedrijfsontwikkeling	11
5	Conclusie	13

1 INLEIDING

Op 22 oktober 2016 is een mestbassin geplaatst op een perceel aan de Hoofdweg 24 te 't Waar. Dit mestbassin is geplaatst zonder benodigde vergunningen. Na controle is een vergunningstraject opgestart door de ondernemers. Onderdeel hiervan was een gesprek met de verantwoordelijke ambtenaren en wethouder.

In het gesprek met de verantwoordelijk wethouder van de gemeente Oldambt op 28 maart 2017 is afgesproken om te onderzoeken waarom het mestbassin niet op de hoofdlocatie aan de Hoofdweg West 6 geplaatst kan worden. Dit rapport geeft gevolg aan het verzoek van de gemeente. Het rapport is bedoeld voor ambtelijke en bestuurlijke beoordeling en heeft tot doel inzicht te geven in de gemaakte keuzes van de ondernemers.

Om inzichtelijk te hebben wat verstaan wordt onder een mestbassin wordt dit begrip eerst toegelicht.

Een mestbassin is een bovengrondse of ondergrondse opslag voor drijfmest of digestaat. Ondergrondse mestbassins hebben een afdekking die een vloer is. Bijvoorbeeld een mestbassin onder een werktuigenberging, opslagplaats of het erf. Ligt een mestbassin onder een (voormalig) dierenverblijf, dan is het een mestkelder. Alle andere mestbassins zijn bovengrondse mestbassins, ook als ze half onder de grond liggen (Infomil (z.d.) *Drijfmest en digestaat in mestbassins*. Geraadpleegd op 24 april 2017 van (<http://www.infomil.nl/onderwerpen/landbouw/activiteitenbesluit/activiteiten/opslag-reinigen-0/mestbassins/>). Onderhavig mestbassin betreft een bovengronds mestbassin voor het opslaan van drijfmest.

Het doel van een mestbassin is het tijdelijk opslaan van drijfmest. Op een melkrundveehouderij wordt drijfmest tijdelijk opgeslagen om deze op het juiste moment op het land te verwerken. Afhankelijk van de wettelijke uitrijperiode, de gewasbehoefte en weersinvloeden. Het is wettelijk voorgeschreven dat een veehouderijbedrijf een minimale mestopslagcapaciteit van 7 maanden (september – maart) heeft (RVO (z.d.) *Minimale mestopslagcapaciteit berekenen*. Geraadpleegd op 24 april 2017 van <http://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/mest-en-grond/mest/mest-vervoeren-en-opslaan/minimale-mestopslagcapaciteit-berekenen>). Echter wordt in de praktijk extra mestopslag voorzien (vaak tot 9 maanden) om een nog betere aansluiting te vinden bij de gewasbehoefte. Op het moment heeft het bedrijf net voldoende capaciteit om aan de wettelijke minimale opslagcapaciteit te voldoen. Aangezien de ondernemer onder andere de komende jaren met het bemesten van zijn grond meer wil aansluiten op de gewasbehoefte is het noodzakelijk om extra mestopslagcapaciteit te verwezenlijken. Daarnaast wil de ondernemer over extra mestopslagcapaciteit beschikken in geval van calamiteiten.

De eisen voor het opslaan van drijfmest in mestbassins met een gezamenlijk oppervlak t/m 750m² of tot en met een inhoud van 2.500m³ zijn opgenomen in het activiteitenbesluit (paragraaf 3.4.6). Wanneer het oppervlak of de inhoud groter is gelden regels uit het Besluit omgevingsrecht (Bor Bijlage I, onderdeel C, onderdeel 7.5 onder i en j van het Besluit omgevingsrecht). Aangezien onderhavig mestbassin onder het activiteitenbesluit valt zal enkel kort ingegaan worden op de regels in dit besluit. Zo zijn in het besluit regels opgenomen met betrekking tot vaste afstanden. Zo bedraagt voor een nieuw mestbassin de minimale vaste afstand tot een geurgevoelig object minimaal 100 meter. Wat een geurgevoelig object is, is gedefinieerd in de Wet Geurhinder en Veehouderij. Naast de vaste afstand tot geurgevoelige objecten geldt ook een vaste afstand van 250 of 350 meter

(afhankelijk van het oppervlak) tot zeer kwetsbare gebied. Het besluit schrijft ook voor dat voldaan moet worden aan de regels uit de ministeriële regeling (Activiteitenregeling milieubeheer). In deze regeling zijn onder andere regels opgenomen met betrekking tot de wijze van afdekking van het mestbassin en dat voldaan moet worden aan bepaalde onderdelen van BRL 2342. Het BRL 2342 is de beoordelingsrichtlijn voor mestbassins en afdekkingen voor mestbassins waarin onder andere in is opgenomen dat een afsluitbaar hekwerk rondom het mestbassin verplicht is.

In de praktijk wordt een mestbassin aangelegd door het opwerpen van grondwallen in een vierkante of rechthoekige vorm. Binnen in de grondwallen wordt middels plastic folie een dicht bassin gecreëerd.

In hoofdstuk 2 wordt eerst de bedrijfsopzet beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 de ruimtelijke situatie met betrekking tot de Hoofdweg West 6 onderzocht. Hoofdstuk 4 gaat in op de bedrijfsontwikkeling. De conclusie is in hoofdstuk 5 opgenomen.

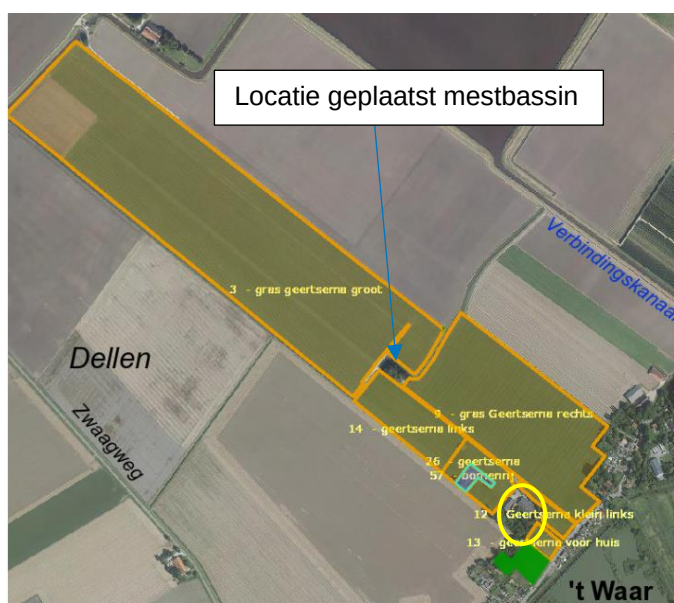
2 BEDRIJFSOPZET

In dit hoofdstuk wordt de algehele bedrijfsopzet toegelicht. Het bedrijf is gelegen aan de Hoofdweg West 6 te Nieuwolda (hoofdlocatie), daarnaast beschikt het bedrijf over een tweede locatie, Hoofdweg 22 te 't Waar. Beide locaties zijn in onderstaande figuur weergegeven. De locatie waar het mestbassin is gerealiseerd is weergegeven met de rode cirkel en wordt aangeduid als Hoofdweg 24 te 't Waar.

Figuur 2-1 O is hoofdlocatie (Hoofdweg West 6) en Y is tweede locatie (Hoofdweg 22) en O is locatie mestbassin (Hoofdweg 24)

Op de hoofdlocatie mogen volgens de vigerende milieuvergunning 384 melkkoeien, 228 stuks jongvee en 2 fokstieren gehuisvest worden. Op de tweede locatie worden geen dieren gehuisvest, hier worden voornamelijk materieel en voeders opgeslagen. Het bedrijf beschikt over circa 178 ha. grond om te kunnen voorzien in de ruwvoer behoefte van de dieren. Van de 178 hectare ligt 46 hectare bij de locatie aan de Hoofdweg 22, zie figuur 2.2. De overige gronden liggen voornamelijk bij de locatie aan de Hoofdweg West 6.

Figuur 2-2 Grond aansluitend aan tweede locatie (Y is tweede locatie)

Binnen het bedrijf geniet het de voorkeur om de grond wat in eigendom en/of pacht is te bemesten middels het gebruik van een sleepslang. Dit komt omdat de grondsoort zware klei betreft met een gemiddelde grondwaterstand tussen de 40 en 80 cm onder maaiveld. Het bemesten middels een sleepslang ten opzichte van bemesting met een giertank heeft een aantal voordelen:

- ▶ Minimale bodemdruk door een laag eigen gewicht van de bemestingsmachine¹
- ▶ Hogere opbrengst door minder structuurschade van de bodem¹
- ▶ Bemesten mogelijk bij minder gunstige bodemomstandigheden (bijv. natter)¹
- ▶ Grotere capaciteit waardoor efficiënter gewerkt kan worden¹
- ▶ Door toevoeging van water wordt de mest verdund wat zorgt voor een betere verpompbaarheid²
- ▶ De verdunde mest geeft tot 40 procent minder ammoniakemissie omdat de ammoniumconcentratie in de mest verlaagd wordt²
- ▶ De verdunde mest infiltreert beter in de bodem waardoor minder ammoniak vervluchtigd²
- ▶ De grasopbrengst is 8 tot 17 procent hoger wanneer verdunde mest (50% mest en 50 % water) in plaatst van onverdunde mest (100% mest) wordt opgebracht²

Ter visualisatie zijn hieronder twee afbeeldingen opgenomen. Figuur 2-3 laat het bemesten via de sleepslang zien. Bemesten met een giertank is gevisualiseerd in figuur 2-4.

Figuur 2-1 Bemesten middels sleepslang

Figuur 2-2 Bemesten middels giertank

¹ De Covik (z.d.) *Bemesting*. Geraadpleegd op 24 april 2017 van <https://www.decovik.nl/loonwerk/bemesting/>

² Agriconnect (z.d.) *Aanwenden mest verdund met water*. Geraadpleegd op 24 april 2017 van <http://agriconnect.nl/thema/aanwenden-mest-verdund-met-water>

3 RUIMTELIJKE SITUATIE

In dit hoofdstuk wordt de ruimtelijke situatie aan de Hoofdweg West 6 toegelicht.

3.1 BESTEMMINGSPLANREGELS BOUWVLAK

Het vigerende bestemmingsplan is Consolidatieplan Buitengebied. Gekeken naar het huidige bouwvlak is deze voor het grootste deel reeds benut, zie figuur 3-1. Enkel op locatie 1 en 2 is nog onbebouwde grond aanwezig.

Figuur 3-1 Bouwvlak hoofdlocatie

In het vigerende bestemmingsplan heeft deze locatie de bestemming Agrarisch – Bedrijf. Juridisch gezien is het op basis van de bestemmingplanregels, artikel 5.1, 5.2 en 5.5, mogelijk om een mestbassin binnen het bouwvlak te realiseren.

Uit artikel 5.3 blijkt dat burgemeester en wethouders met het oog op het voorkomen van een onevenredige aantasting van:

- ▶ de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
- ▶ het landschaps- en bebouwingsbeeld;
- ▶ de duisternis;
- ▶ de milieusituatie;
- ▶ het uitzicht van woningen;
- ▶ de verkeersveiligheid;

nadere eisen kunnen stellen aan de plaats van bebouwing. Uit artikel 1.10 blijkt dat onder bebouwing ook bouwwerken geen gebouw zijnde moeten worden verstaan. Zoals besproken is een mestbassin een bouwwerk geen gebouw zijnde. De gemeente moet dus op basis van artikel 5.3 niet alleen naar de mogelijkheden binnen het bouwvlak kijken maar ook naar de invloed op de zaken zoals genoemd in artikel 5.3.

Uit artikel 5.3 blijkt indirect dat bebouwing niet altijd wenselijk is op een bepaalde locatie als sprake is van onevenredige aantasting van de waarden in artikel 5.3. Daarom onderzoeken we nu of plaatsing van het mestbassin invloed kan hebben op de genoemde waarden in artikel 5.3.

Hierbij kijken wij naar twee mogelijke locaties (locaties 1 en 2 in figuur 3.1) voor de plaatsing van een mestbassin met gelijke omvang als het geplaatste mestbassin aan de Hoofdweg 24.

Aantasting van het landschaps- en bebouwingsbeeld

Wanneer het mestbassin op locatie 1 wordt gerealiseerd zal het aanzicht van het bedrijf veranderen. Verkeer dat in zuidelijke richting over de Pastorieweg rijdt heeft op het moment een wijds uitzicht over de polder. Het landschap kenmerkt zich door een open karakter zonder verstorende elementen (zie figuur 3-2). Het verkeer dat zich in noordelijke richting over de Pastorieweg beweegt heeft uitzicht op de bestaande bebouwing (zie figuur 3-3). Door de lage goot- en nokhoogten van de stallen oogt het bedrijf compact. Het erf is opgeruimd en draagt daarmee bij aan een positief imago voor de melkrundveehouderij. Het realiseren van een mestbassin op locatie 1 is onwenselijk aangezien de ruimtelijke kwaliteit verslechterd doordat het landschaps- en bebouwingsbeeld voor het verkeer vanuit noordelijke en zuidelijke richting aanzienlijk wordt aangetast. In plaats van zicht op de primaire productieruimten (stallen) komt er dan zicht op een foliebassin met omliggende grondwal en hekwerk. Dit geeft een minder opgeruimd gezicht en heeft negatieve invloed op de ruimtelijke kwaliteit van het erf. Gezien de omliggende bestemmingen (natuur, woning en recreatie) en het feit dat de locatie is gelegen aan de toegangsweg tot het dorp is dit geen wenselijk beeld.

Realisatie van het mestbassin op locatie 2 zorgt niet voor een verandering van het aanzicht. Wanneer verkeer zich in zuidwestelijke richting beweegt op de Hoofdweg West is het bedrijf zichtbaar (zie figuur 3-4). Deze locatie is echter zover van de weg afgelegen dat het mestbassin niet of nauwelijks zichtbaar zal zijn.

Figuur 3-2 Uitzicht van verkeer dat zich in zuidelijke richting begeeft op de pastorieweg (Bron: Google Streetview)

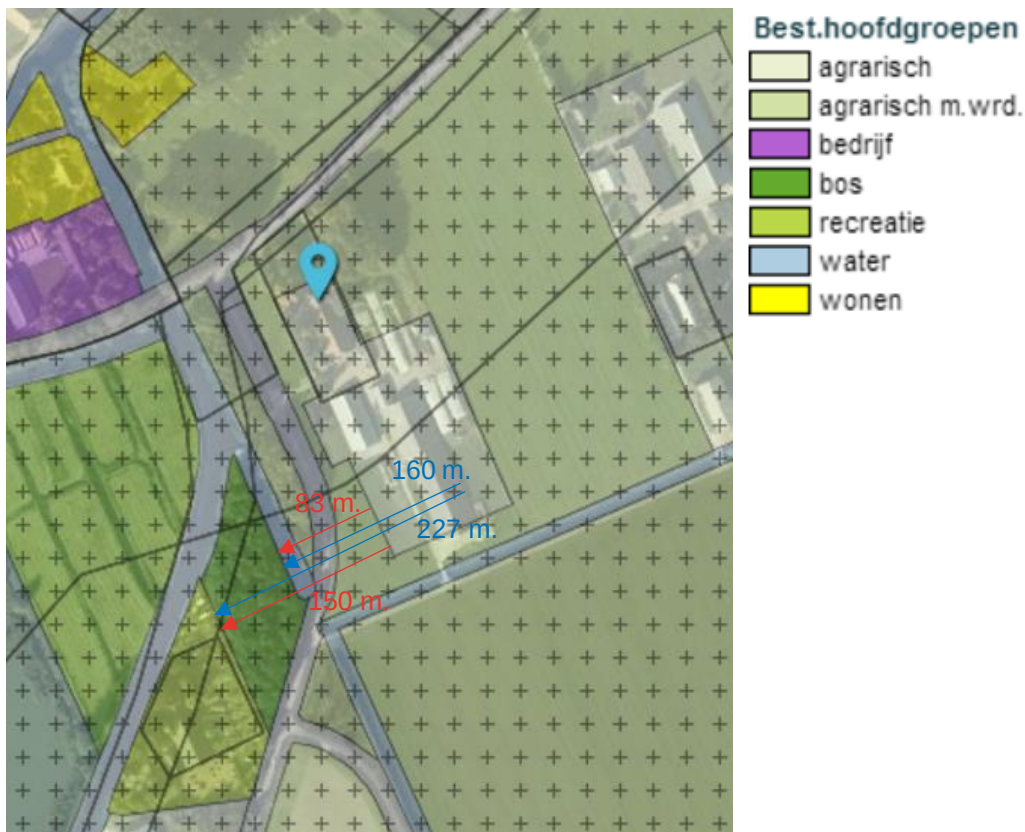
Figuur 3-3 Uitzicht van verkeer wat zich in noordelijke richting beweegt op de Pastorieweg. (Bron: Google Streetview)

Figuur 3-4 Uitzicht van verkeer wat zich in zuidwestelijke richting beweegt op de Hoofdweg West (Bron: Google Streetview)

Aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;

Gekeken naar de aangrenzende gronden van het bedrijf bevindt ten zuidwesten van het bedrijf zich een bosgebied en een recreatiepark. Het bosgebied is gelegen op een afstand van circa 83 meter en het recreatiepark is gelegen op een afstand van circa 150 meter ten opzichte van locatie 1 (zie figuur 3-5)

Figuur 3-5 Afstanden locatie 1 en locatie 2 tot bestemming bos en recreatie

Bezoekers van het recreatiepark 'De leeuwenborg' gebruiken het park voor dag- en verblijfsrecreatie. Onder andere voor het verblijven in chalets, in de boerderij en op de camping. De milieu-invloeden zoals emissies in de directe omgeving van het mestbassin leiden er toe dat de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden worden aangetast.

Locatie 2 ligt verder weg van het bosgebied (160 meter) en het recreatiepark (227 meter). Ondanks de groter afstand zullen de milieu-invloeden ongeveer gelijkwaardig zijn waardoor de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden eveneens worden aangetast.

Aantasting van de milieusituatie;

Zoals reeds vermeld is het niet wenselijk om het mestbassin op locatie 1 of 2 (zie figuur 3-1) te realiseren gezien de milieu-invloeden zoals emissies op de aangrenzende woningen. Vanuit het activiteitenbesluit wordt een vaste afstandseis van 100 meter gesteld ten opzichte van geurgevoelige objecten, deze afstandseis is opgenomen om geurhinder te voorkomen en te beperken. Een recreatiepark met verblijfsrecreatie wordt aangemerkt als een geurgevoelig object. Wanneer een recreatiepark in de directe omgeving aanwezig is het de vraag of de realisatie van een mestbassin op de betreffende locatie wenselijk is.

Aantasting van de verkeersveiligheid

Op basis van de verkeersveiligheid is het eveneens niet wenselijk om het mestbassin op locatie 1 of 2 te realiseren zoals aangeduid in figuur 3.1. Wanneer het mestbassin op één van beide locaties wordt gerealiseerd zorgt dit voor een piek van verkeersbewegingen tijdens de bemestingsperiode. Tractoren zullen een aantal dagen achter elkaar af en aan rijden om de mest op 46 ha grond van de tweede locatie te verkrijgen. Deze verkeersbewegingen zullen dwars door de kwetsbare kom van het dorp plaatsvinden wat van invloed is op de verkeersveiligheid. Het realiseren van de mestopslag binnen het bouwvlak leidt tot een aantasting van de verkeersveiligheid.

Conclusie

Uit het bovenstaande blijkt dat realisatie van een mestbassin op locatie 1 of 2 binnen het bouwvlak zal resulteren in onevenredige aantasting van de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden, het landschaps- en bebouwingsbeeld, de milieusituatie en verkeersveiligheid. De realisatie op deze locatie is dan ook ruimtelijk gezien niet wenselijk.

3.2 BESTEMMINGSPLANREGELS BUITEN BOUWVLAK

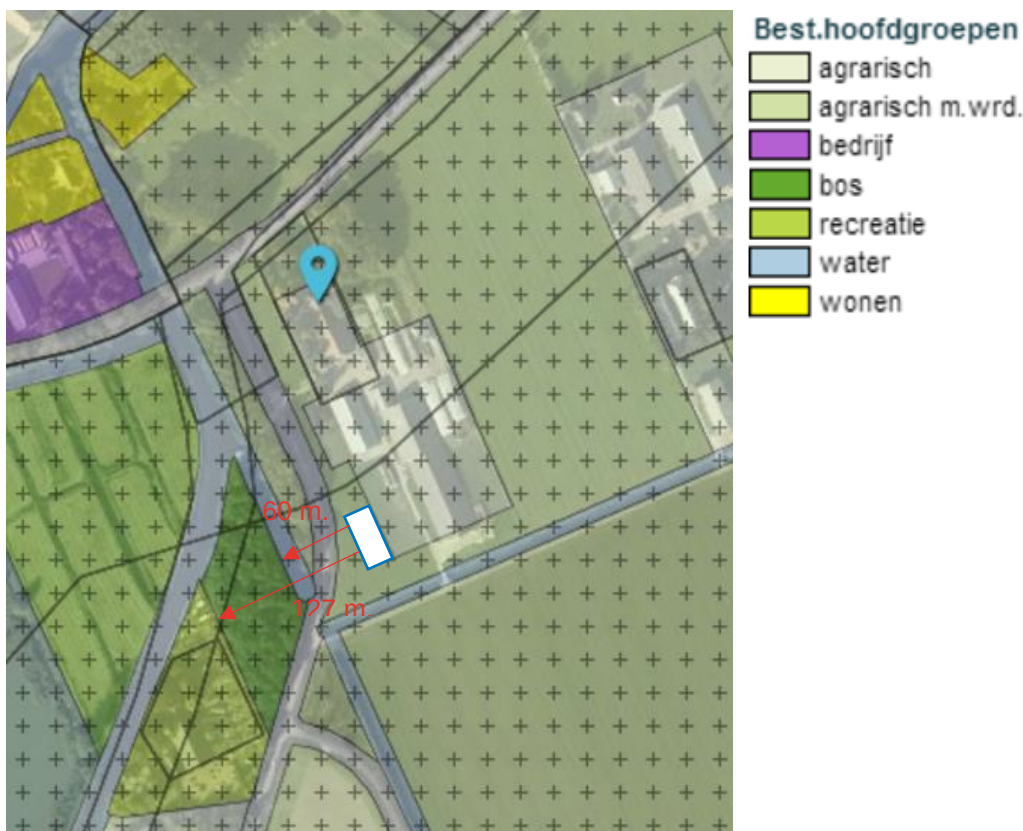
Een mestbassin aansluitend op bouwvlak kan eventueel enkel links van het bedrijf gerealiseerd worden zoals in afbeelding 3-6 is weergegeven. Het perceel rechts van het bedrijf is niet in eigendom. De grond aansluitend aan het bouwvlak waarop het mestbassin eventueel gerealiseerd zou kunnen worden heeft in het bestemmingsplan de bestemming Agrarisch met Waarden. In de bestemmingplanregels is opgenomen dat een mestbassin buiten het bouwvlak enkel mogelijk is ter plaatse van de aanduiding mestopslag (artikel 4.1 onder b en artikel 4.2 sub a onder 1). Uit artikel 4.3 onder a en artikel 4.4 onder b blijkt dat Burgemeester en wethouders een omgevingsvergunning kunnen verlenen voor het plaatsen van een mestbassin buiten het bouwvlak. Mits wordt voldaan aan een aantal verschillende voorwaarden. Twee voorwaarden waaraan niet kan worden voldaan zijn:

- ▶ De afstand tussen de mestopslag en bestemming Bos of de bestemming Natuur bedraagt minimaal 250 meter
- ▶ Het mestbassin wordt uitsluitend geplaatst in een zoekgebied mestbassins

Waarom niet kan worden voldaan aan deze voorwaarden bespreken wij hierna.

Afstand bestemming Bos

De afstand tot de bestemming bos bedraagt circa 60 meter wanneer het mestbassin links van het huidige bouwvlak wordt gerealiseerd. De afstand voldoet dus niet aan de eis van minimaal 250 meter. Dit is gevisualiseerd in onderstaande afbeelding.

Figuur 3-6 Afstand mestbassin buiten bouwvlak ten opzichte bestemming bos en recreatie.

Zoekgebied mestbassins

Volgens onderstaande afbeelding ligt de locatie Hoofdweg West 6 in zijn geheel binnen een zone waarbinnen het plaatsen van mestbassin niet is toegestaan. Een mestbassin dient een ondergeschikte positie in te nemen in het landschapsbeeld. De kavel van het mestbassin dient buiten de invloedssfeer van Blauwestad, het wonen in de linten en buiten de stads- en dorpsrandzones van Scheemda en Winschoten te liggen. Daarnaast zijn zichtassen van belang, een mestbassin mag niet worden gerealiseerd op een zichtas van sloten, wegen, dijken of nabij visueel opvallende kruisingen of kavelknikken liggen. Mestbassins zijn alleen langs rechtstanden toegestaan. Qua landschappelijke inpassing wordt op een verantwoorde wijze aansluiting gezocht bij bestaande verdichtingen in het landschap, bijvoorbeeld dijklichamen, oude erven of bosschages (zonder natuurwaarden). (Bron: Bestemmingsplan Buitengebied, partiële herziening 2014)

Figuur 3-7 Kaart zoekgebied mestbassins (O = bedrijfslocatie) Bron: www.ruimtelijkeplannen.nl

Uit het bovenstaande blijkt dat realisatie van een mestbassin aansluitend op het bouwvlak niet mogelijk is.

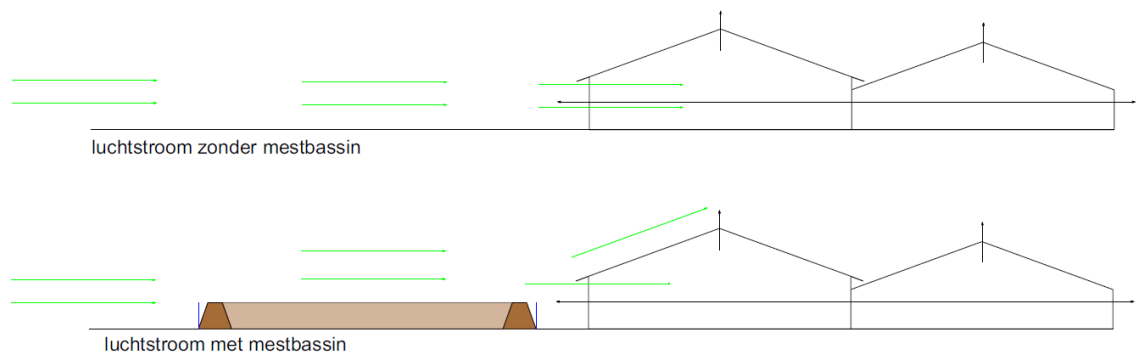
4 BEDRIJFSONTWIKKELING

Qua oppervlak is het, aan de zuidzijde van het bouwvlak, mogelijk om het mestbassin ten westen of ten oosten van de huidige stal binnen het bouwvlak te realiseren zoals gevisualiseerd in figuur 3.1. Wanneer het mestbassin op één van deze twee locaties binnen dit bouwvlak wordt gerealiseerd kan het bedrijf niet verder worden ontwikkeld. De ondernemers hebben een uitbreidingsplan opgesteld voor de bedrijfsontwikkeling. Het plan bestaat uit het realiseren van een verdere bedrijfsuitbreiding van de stallen. De ondernemers willen een nieuwe stal realiseren ten westen van de bestaande stal. Ten oosten van de bestaande stal zal extra ruwvoer opslag gerealiseerd worden. De belangrijkste reden om de stal ten westen te bouwen is gelegen in ventilatie. Het doel is om hier jongvee en pas gekalfde dieren te gaan houden, doordat de heersende windrichting zuidwest is, voorkom je dat ziektekiemen via de oudere dieren naar het jongvee en de pas gekalfde dieren worden overgebracht via de lucht. De uitbreidingsplannen zijn gevisualiseerd in figuur 4-1. Het realiseren van het mestbassin binnen het bouwvlak zal deze uitbreidingsplannen onmogelijk maken.

Figuur 4-1 Visualisatie uitbreidingsplannen

Naast de geplande bedrijfsontwikkeling is nog een belangrijke bedrijfstechnische reden aanwezig waardoor het niet wenselijk is om het mestbassin ten westen van de bestaande stallen te realiseren. Het realiseren van het mestbassin op deze locatie resulteert in een ventilatie probleem voor het bedrijf. Zie figuren 4-2 waarin dit schematisch is gevisualiseerd. De rundveestallen worden op een natuurlijke wijze geventileerd. Verse lucht stroomt via de zijgevelopening de rundveestallen in en verlaat de rundveestallen via de nok. Wanneer een mestbassin wordt gerealiseerd met aarden wallen ontstaat de situatie dat deze aarden wallen de luchtstroom opstuwten waardoor een groot deel van de verse lucht niet door de stal heen stroomt maar over de stal heen. Het resultaat is dat de dieren gaan aanvoer krijgen van verse lucht. Dit is een zeer onwenselijke situatie. Het leefklimaat in de gebouwen komt onder druk te staan wat resulteert in een verslechtering van het dierenwelzijn wat uiteindelijk effect heeft op het bedrijfsresultaat.

Figuur 4-2 Luchtstroom met en zonder mestbassin

5 CONCLUSIE

Er is onderzocht of het mogelijk is om het mestbassin dat nu aan de Hoofdweg 24 is geplaatst, geplaatst had kunnen worden op de locatie Hoofdweg West 6. De zogenaamde hoofdlocatie van het bedrijf.

Geconcludeerd kan worden dat er ruimte is op het bouwvlak om het mestbassin op te richten. Desalniettemin moet op basis van artikel 5.3 ook gekeken worden naar algemene belangen voor het kunnen toestaan van een mestbassin binnen een bouwvlak. Onder andere op de volgende onderdelen wordt geconcludeerd dat plaatsing van het mestbassin niet toegestaan kan worden:

- ▶ de gebruiksmogelijkheden van aangrenzende gronden;
- ▶ het landschaps- en bebouwingsbeeld;
- ▶ de milieusituatie;
- ▶ de verkeersveiligheid;

De belangrijkste reden waarom niet kan worden voldaan aan bovenstaande voorwaarden is de positie van de locatie Hoofdweg West 6 in een dorpslint en nabij een natuurgebied met een bovengemiddeld groot recreatiebedrijf. Tevens is het bedrijf gelegen aan een toegangsweg tot het dorp waardoor plaatsing van het mestbassin invloed heeft op het bebouwingsbeeld en de verkeersveiligheid. Dit is eveneens de reden dat op de aangrenzende grond plaatsing van een mestbassin niet is toegestaan (zie figuur 3-7). Daarnaast is het in het kader van bedrijfsontwikkeling en dierenwelzijn eveneens niet wenselijk aangezien dit beperkingen oplevert voor het bouwen van een nieuwe stal, het realiseren van extra ruwvoeropslag en de ventilatie van de stallen.

Aan de hand van dit onderzoek naar de ruimtelijke, milieukundige en bedrijfstechnische mogelijkheid tot plaatsing van het mestbassin aan de Hoofdweg West 6 is de conclusie dat het realiseren van een mestbassin binnen het bouwvlak dan wel aansluitend aan het bouwvlak niet mogelijk is. Gezocht zal moeten worden naar een alternatieve locatie voor het realiseren van een mestbassin. Gezien de positie van de gronden nabij de locatie Hoofdweg 22 te 't Waar, (figuur 2-2), is de plaatsing van het mestbassin op de locatie Hoofdweg 24 te 't Waar ruimtelijk, milieukundig en bedrijfsmatig een meer logische locatie.